Synonyms = same meaning = similar meaning هاوماناکان

6

1. Send = transmit ناردن
2. See----as = regard----as وەکو دەیبینرێ
3. Sure= certain دڵنیا
4. Although=though لەگەڵ ئەوەشدا
5. For nothing = for free بێ هیچ شتێک/بێبەرامبەر
6. For instance = for example بۆ نمونە
7. Nearly = almost بە نزیکەیی
8. Enormous = huge زۆر گەورە

==

Prefixes and suffixes پێشگر و پاشگر

We put prefixes at the beginning/start of words, and we put suffixes at the end.

پێشگر لە سەرەتای وشە دەنوسرێت، بەڵام پاشگر لە کۆتایی وشە دەنوسرێت.

- ئەم پێشگرانەی چەند واتایەك دەگەیەنن:

پێشگر	ماناکەی	نمونە
co-	with, together	operate > cooperate
im-	in, into	migrant > immigrant
inter-	between, together, from one to another	active > interactive
kilo-	thousand	metre > kilometre
micro-	very small	finance > microfinance
pre-	before	exist > pre-exist
re-	again	use > reuse
tele-	over a long distance	communications > telecommunications
trans	across	Atlantic > trans-Atlantic

Opposites عەکسەکان

1

1. Possible گونجاو X impossible نەگونجاو
2. Complete تەواو X incomplete ناتەواو
3. Agree ڕازی بوون X disagree ڕازی نەبوون
4. happy دڵخۆش X unhappy دڵتەنگ

2

5. Productive بە بەرهەم X unproductive بێ بەرهەم
6. Useful بەسود X useless بێسوود

5

7. High بەرز X low نزم
8. Sea دەریا X land زەوی
9. Salt water ئاوی سوێر X fresh water ئاوی پاک
10. Passive ناچالاک X active چالاک
11. Urban شارنشین X rural گوندنشین
12. Southern باشوری X northern باکوری
13. Appear دەردەکەوێ X disappear ون دەبێ
14. Wetter تەڕتر X drier وشکتر

29. Expensive گرانبەها X cheap هەرزان
30. Simple سادە X complicated ئاڵۆز
31. Strong بەهێز X weak لاواز
32. Natural سروشتی X artificial دەستکرد
33. Able بەتوانا X unable بێ توانا
34. Land نیشتنەوەی فڕۆکە X take off هەستانی فڕۆکە
35. Midday نیوەڕۆ X midnight نیوەی شەو
36. Dark تاریک X light ڕوناک

==

Collocation = words often go together = pair words = two nouns ناو گونجاندن

1

1. Air ticket بلیتی فڕۆکە
2. Departure lounge ڕاڕەوی جێهێشتن
3. Boarding pass بلیتی سواربون
4. Passport control شوێنی کۆنترۆڵی پاسپۆرت
5. Youth conference کۆنفرانسی لاوان
6. Police officer ئەفسەری پۆلیس
7. Custom officer ئەفسەری گومرگ
8. Security officer ئەفسەری ئاسایش

2

9. Work schedule خشتەی کار
10. Time table خشتەی قوتابخانە
11. Daily diary یادگاری ڕۆژانە
12. Office calendar ڕۆژمێری ئۆفیس
13. Shoulder bag جانتای شان

Definitions پێناسەكان

2

1. **Complete** تەواو دەكات to **finish** e.g. a piece of work.

2. **Priority** كاری گرنگ an **important thing** that must be done before other thing.

3. **Period** ماوە **an amount of time** e.g. the length of a school lesson.

4. **Recycle** دوبارە بەكارهێنانەوە بەلاّم بۆ شتێكی جیاوازتر to **use materials again**, often to make something **different.**

5. **Trouble** كێشە ناخۆشی **problems, worries** or thing those are difficult.

6. **Achieve** بەدەست هێنان **succeed in** doing something difficult.

7. **Schedule** خشتەی كار a **plan of activities** or event and when they will happen.

8. **Physics** فیزیا the **scientific study** of heat, light and other forms of energy and how they move or change object.

9. **Leaflet** نامیلكە a printed piece **of paper** that is free and that gives information about something.

10. **Semester** وەرزی خوێندنی قوتابخانە one of two periods of **about 18 weeks** that the **school** year consists of in some countries.

11. **Seminar** سیمینار a **meeting** or a class where a small group of people **discuss a subject**.

12. **Sociology** كۆمەڵناسی the study of **social** matters, the way they act towards each other.

5

13. **Reproduce** دوبارە بەرهەم هێنانەوە **produce** new life, make a copy of something.

14. **Reuse** دوبارە بەكارهێنانەوە **use something again**.

15. **Recycle:** دوبارە بەكارهێنانەوە بەلاّم بۆ شتێكی جیاوازتر use waste materials (e.g. glass, paper) again, often for a different person.

16. **Remember** بیركەوتنەوە **bring back into your mind**.

17. **Rename** ناولێنانەوە give something **another name**.

18. **Replace** شوێنگرتنەوە **take away someone or something** and put someone or something **instead**.

19. **Return** گەڕانەوە **go back** to a place where you were before.

20. **Revise** پێداچونەوە **study information again** to paper for a test or exam.

6

21. Various جۆراوجۆر **several different.**

22. Whenever هەرکاتێک **at any time,** or in any situation.

23. Suitable گونجاو **right for a certain purpose**, person or situation.

24. conclusion دەرەنجام **the end of something**; **final** statement after looking at all the related points and arguments.

25. Source سەرچاوە a person, place or thing that **provides something**, e.g. information that you want.

26. Specialize تایبەتمەندی to become **an expert in one area of work**, study, etc.

27. Solve (solution) چارەسەر find the **answer to a problem** or puzzle.

28. Graduate تەخەروجکردن to **complete your studies** successfully at **college or university**.

29. Decade ماوەی ١٠ ساڵ a period of **ten years**.

30. Century ماوەی ١٠٠ ساڵ a period of **hundred years**.

31. argue گفتوگۆ دەکات to **talk with someone who doesn't agree with you**; to give reasons that support or that attack the idea .

32. interactive کارلەیەککەر describes **a system or computer program which allows communication** between people or between a person and a machine.

33. Intercontinental لەنێوان قارەکان **between continents**, from one continent to another, e.g. a flight.

34. International نێودەوڵەتی describes something, e.g. a sport event, which **more than one country takes part in**.

35. Internet ئەنتەرنێت a large system of computers that are **connected** to allow people to **share information** and communicate with each other.

36. Prefer پەسەندکردن to **choose one thing** before or instead of others.

37. Prepare ئامادەکردن to get something or someone **ready** before something that will happen in the future.

38. Prevent ڕێگرتن to **stop something** before it can happen in the future.

39. Preview پیشاندان a chance to **see something**, e.g. a film, before everyone else can see it.

40. Telecommunication پەیوەندی کردن لە دورەوە the sending and receiving of **messages over a long distance**, especially by telephone, radio and television.

41. Teleconference کۆنفرانسی تەلەفۆنی **a meeting between people who are in different places**, but who are connected by video and computers.

42. Telephone تەلەفۆن **a piece of equipment** that allows **people to speak** to each other over a long distance.

43. Television تەلەفزیۆن a rectangular box with **a screen** which receives electronic signals from a long distance and turn them into **moving pictures** and sounds. Or the technology of sending **moving pictures** and sounds over long distances.

Spelling

چەند تێبینیەکی گرنگ بۆ ناسینەوەیان:

١. دەتوانین ناوی شت (Noun thing) بەم پاشگرانە بناسیەوە: (tion, sion, ment, th, ance, ence, ght, logy)

٢. دەتوانین ناوی کەس (Noun person) بەم پاشگرانە بناسیەوە : (ar, er, or, ist, ian)

٣. دەتوانین ئاوەڵناو (adjective) بەم پاشگرانە بناسیەوە: (al, ful, less, ous, able, ible, ant, ent,ive)

٤. دەتوانین ئاوەڵفرمان (Adverb) بەم پاشگرانە بناسیەوە : (ly) جگە لە وشەی daily

		verb	Noun thing	Noun person	Adjective	Adverb
1	1.	act	Action / activity	actor	active	
	2.	live	life			
	3.	enter	entrance			
	4.	build	building	builder		
	5.	attract	attraction		attractive	
	6.		immigration	immigrant		
	7.		art	artist		
	8.	visit	visit	visitor		
	9.		tour/tourism	Tourist		
	10	state	state			
2	11.	organize	organization	organizer		
	12.	develop	development	developer		
	13.	decide	decision			
	14.	waste	waste			
	15.	plan	plan	planner		
	16.	practise	practice			
	17.	protect	protection			
	18.	publish	publishing	publisher		
	19.	revise	revision			
	20.		bank/banking			
	21.		chemistry	chemist	Chemical	
	22.	present	presentation	presenter		
	23.		Wood/woods			
	24.		beauty		beautiful	beautifully
	25.	differ	difference		different	differently
	26.		environment		environmental	environmentally
	27.		fashion		fashionable	fashionably
	28.		person		personal	personally
	29.	save	safety		safe	Safely
	30	produce	Product/ production	producer	productive	productively
	31	use	use	user	Useful/useless	Usefully/uselessly

Rebwar Zrar (07508679706)

		Verb	Noun thing	Noun person	Adjective	Adverb
3	32.		height		high	
	33.		width		wide	
	34.		length		long	
	35.		depth		deep	
	36.		square		square	
	37.		rectangle		rectangular	
	38.		triangle		triangular	
	39.		circle		circular	
	40.	measure	measurement			
	41.	weigh	weight			
	42.		archaeology	archaeologist	archaeological	
	43.		biology	biologist	biological	
	44.		technology	technologist	technological	
	45.	invent	invention	inventor		
	46.	construct	construction	constructor	constructive	
	47.	pollute	pollution			
	48.	collect	collection	collector	clloective	
	49.	connect	connection		connective	
	50.	locate	location			
	51.	civilize	civilization	civilian		
	52.	invite	invitation			
	53.	conserve	conservation		conservative	
	54.	explore	exploration	explorer		
	55.	prepare	preparation		preparatory	
4	56.	speak	speech	speaker		
	57.	discuss	discussion			
	58.	see	sight			
	59.		office	officer		
	60.		youth		young	
	61.	educate	education	educator	educational	
	62.		centre		central	
	63.		business		busy	
	64.		day		daily	
	65.	interest	interest		Interesting/ interested	
	66.				Amazing/amazed	
	67.				Boring/bored	
	68.	frighten			Frightening/frightened	
	69.	worry			Worrying/ Worried	

Rebwar Zrar (07508679706)

		verb	Noun thing	Noun person	Adjective	Adverb
6	70.	research	research	researcher		
	71.	teach	teaching	teacher		
	72.	create	creation	creator		
	73.	study	Study/ies	Student		
	74.	XXXX	science	scientist		
Reference section	75.	suit	suit		suitable	
	76.	appear	appearance			
	77.	inform	information			
	78.	feel	feeling			
	79.		nation		national	
	80.		east		eastern	
	81.	succeed	success		successful	
	82.		graph		graphic	
	83.		friend		friendly	
	84.		cloud		cloudy	
	85.		freedom		free	
	86.			electrician	electric	
	87.		similarity		similar	
	88.	specialize			special	
	89.				quick	quickly
	90.		happiness		happy	happily
	91.				terrible	terribly
	92.		dramatics		dramatic	dramatically
	93.	sail	sail	sailor		

Rebwar Zrar (07508679706)

Unit task

The four Rs : (Reuse, Reduce, Recycle, Repair)

1.Reuse: دووبارە بەکارهێنانەوە

1- Use an **old ladder and old bags** to make a useful place for storing things.

بەکارهێنانەوەی پەیژەی کۆن و جانتای کۆن بۆ دروست کردنی شوێنێکی بەسوود بۆ هەڵگرتنی شتەکان.

2 - Keep **old pots and cans** to plant flowers and vegetables.

هەڵگرتنی مەنجەڵی کۆن و قوتوی کۆن بۆ چاندنی گوڵ و میوە.

3- We should try to find more than one use for things.

پێویستە زیاتر لە بەکارهێنانێک بۆ شتەکان بدۆزینەوە.

4- keep old boxes and cans for storing things.

هەڵگرتنی سندوق و قوتوی کۆن بۆهەڵگرتنی شتەکان

5- give buildings new uses such as community centres.

بیناکان بۆ شتی تازە بەکاربهێنی وەکو ناوەندی رۆشنبیری

6- use waste water on the land for farming.

بەکارهێنانی ئاوی بەکارهاتوو بۆ زەوی کشتوکاڵ

2. Recycle: دووبارە بەکارهێنانەوە بەڵام بۆشتێکی جیاوازتر

1- Save **old glass jars and bottles** to be turned into new ones.

هەڵگرتنی گۆزەی شوشە و بوتڵی کۆن بۆ ئەوەی بکرێنە شتێکی نوێ.

2-Cut pieces from **old clothes** and turn them into a bed cover.

بڕینی قوماشی کۆن و کردنیان بە سەرچەف

3- we should try to use the material they're made of to make something new.

پێویستە ئەو مادانە بەکاربێنینەوە کە شتیان لێ دروست کراوە بۆ دروست کردنی شتێکی نوێ.

4 - save very old school books to be turned into new papers.

هەڵگرتنی کتێبی کۆنی قوتابخانە کردنیان بە کاغەزی نوێ

5 - use metal from old cars to build new ones.

بەکارهێنانی پارچەی سەیارەی کۆن بۆ دروست کردنی سەیارەی تازە

6 - turn waste fruit and vegetables and dead flowers into food for next year's plants.

گۆڕینی میوە سەوزەی بەکارهاتوو و گوڵی سیس بۆ خۆراک بۆ ڕووەکی ساڵی داهاتوو

3.Reduce: کەم کردنەوە

1 - **Turn off the lights** when you leave a room.

گڵۆپەکان بکوژێنەوە کاتێک ژورێک جێدێڵێت.

2-store **rain water to water** garden flowers and vegetables.

هەڵگرتنی یاوی باران بۆ ئاودانی گوڵ و سەوزە.

3- It's much better to buy less – to buy only things we really need.

زۆر باشترە کە شت کەم بکڕین – تەنها ئەو شتانە بکڕین کە پێویستمان پێیەتی.

4- put on another sweater at home in winter.

لەبەرکردنی بلوزێکی تر لەماڵەوە لە وەرزی زستاندا.

5- turn off the city street lights late at nights.

کوژاندنەوەی گڵۆپی شەقامەکان لە درەنگانی شەودا

6- develop better electric vehicles more quickly.

گەشەپێدانی زیاتر بە بارهەڵگری کارەباییەکان زۆر بەخێرایی.

4. Repair چاککردنەوە

1- **Replace buttons** that are missing from clothes.

دانانەوەی قوپچە بۆ ئەو جلانەی کە پێیانەوە نەماوە

2- Add new pieces to **mend old furniture**.

زیادکردنی پارچەی نوێ بۆ چاککردنەوەی کەل و پەلی کۆن.

3- if something breaks, we shouldn't just throw it away, we should try to repair it that helps the environment and saves money.

ئەگەر شتێک شکا، پێویست ناکات فرێی بدەی، پێویستە چاکی بکەینەوە

کە ئەوەش یارمەتی ژینگە دەدات و پارەکەت خەزن دەکەی.

4- Use 'superglue' to mend cups and plates that are broken.

بەکارهێنانی چەسپی قەترە بۆ چاکردنەوەی کوپ و قاپی شکاو.

5- get new parts to mend old school equipment.

هێنانی پارچەی تازە بۆ چاککردنەوەی کەل و پەلی قوتابخانە.

6- Repair the damage to the world's forests – plant many more new trees.

چاکردنەوەی وێرانکاری دارستانەکانی جیهان – بە چاندنی دەرختی زۆر

Unit task

School Net in Kurdistan سکوڵ نێت لە کوردستان

1. Some people argue for **completely free access to internet**. However it is possible to argue against this.

هەندێک کەس موناقەشە دەکەن کە بەتەواوی ئازادبن لەچونە ناو ئەنتەرنێت لەگەڵ ئەوەشدا دەگونجێ بۆ موناقەشەکردن لەدژی ئەمە.

2. Some people want free access to internet because **it is regarded as a great source of information and they can chat with friends.**

هەندێک کەس دەیانەوێت سایتەکانی ئەنتەرنێت بکەنەوە بەبێ هیچ کۆت و بەندێک لەبەرئەوەی وەک سەرچاوەیەکی گەورەی زانیاری دادەنرێ وە هەروەها دەتوانیت چات بکەیت لەگەڵ هاوڕێکانت

3. It may not be a good idea to have free access to internet because **there is often too much information on websites including information that is rubbish and some of them are really bad,** saying things that are not true.

بیرۆکەیەکی باش نیە کە بەتەواوی داخڵی هەموو سایتەکان ببیت بەبێ کۆت و بەند لەبەرئەوەی زۆربەی کات زۆر زانیاری هەیە لەو سایتانەدا کە هەندێکی هەر زبڵە وە هەروەها هەندێکیشی زۆر خراپە، کە شتی وادەڵێن کە ڕاست نین.

4. Access should be available only to **the websites that Kurdistan's ministry of education has accepted.**

پێویستە تەنها داخڵی ئەو سایتانەبین کە وەزارەتی پەروەردەی حکومەتی هەرێمی کوردستان پەسەندی کردوون.

5. Access **should not just be available to the sites that school net Kurdistan created.**

- پێویستە تەنها داخڵی ئەو سایتانە نەبین کە سکول نێتی کوردستان دروستی کردوون.

==

The Use of internet with websites بەکارهێنانەکانی ئەنتەرنێت لەگەڵ نمونەی وێبسایت

1. information	**زانیاری**	→	**Wikipedia**
2. Education	**پەروەردە**	→	**SchoolNet**
3. Social	**کۆمەڵایەتی**	→	**Facebook**
4. Shopping	**کڕین و فرۆشتن**	→	**Amazon**

bwar Zrar (07508679706)

Vocabulary
Unit 1

Assistant May I see your (1) passport and your (2) ticket, please? دەتوانم پاسپۆرت و تکتەکەت ببینم؟

Azad Here you are, and here's my (3) Visa for America. ئەوەتانێ، ئەمەش ڤیزاکەمە بۆ ئەمریکا.

Assistant Thanks. And how many pieces of (4) luggage are you checking in today?
سوپاس. ئەمرۆ چەند پارچە کەل و پەلت پێیە تا بیان پشکنین؟

Azad Just one (5) suitcase. It'sabout 20 kilos, I think. تەنها یەک جانتا. پێموایە نزیکەی ٢٠ کیلۆ دەبێت.

Assistant Yes, 20.3 kilos. That's fine. بەڵێ ٢٠.٣ کیلۆ. ئەوە باشە.

Azad Do you need to weigh my (6) shoulder bag too? ئایا پێویست دەکات جانتای شانیشم بپشکنیێ؟

Assistant Yes, please. Mm ... 3.5 kilos, so that's no problem. ... Now, here's your (7) boarding pass which shows you your seat number on the plane – 23C.
بەڵێ. تکایە. مم .. ٣.٥ کیلۆ، ئەوەش کێشە نیە.. ئەوە بلیتی چونە ناو فرۆکە کە ژمارەی کورسیەکەتی لێنوسراوە لەسەر فرۆکەکە- ٢٣س.

Azad Thanks very much زۆر سوپاس

Assistant you're welcome. Have a good flight. لەخزمەتدام. گەشتێکی خۆش

==

1. Another passenger on the plane asked Azad about his visit to New York. (ask / find out)
گەشتیارێکی تر لەناو فرۆکەکەدا پرسیاریکرد لە ئازاد دەربارەی گەشتەکەی بۆ نیۆرک.

2. Azad found out a lot from this passenger, who knew New York well. (ask / findout)
ئازاد زۆر شتی بۆ دەرکەوت لەو گەشتیارەوە کە زۆر بەباشی شارەزای نیۆرک بوو.

3. I'm just going on a short trip to the mountains for a few days. (journey / trip)
بەنیازی گەشتێکی کورتم بۆ شاخەکان بۆ ماوەی چەند رۆژێک.

4. Marco Polo's long and dangerous journey from Italy to China took roughly three years. (journey / trip)
مارکۆ پۆلۆ گەشتە درێژ و مەترسیدارەکەی لە ئیتاڵیاوە بۆ چین کە ٣ ساڵی خایاند

5. The manager and her assistant always have a ten-minute meeting at the start of theday. (conference / meeting)
بەڕێوەبەر و یاریدەرەکەی هەمیشە کۆبونەوەیەکی ١٠ دەقەی دەکەن لەسەرەتای دەوامدا.

6. Thousands of people from all over the world will come to the next international conference on climate change. (conference / meeting)
هەزارەها خەڵک لەسەرتاسەری جیهانەوە دێن بۆ کۆنفرانسی جیهانی دەربارەی گۆرینی کەش و هەوا.

7. Hemin and I had a quick conversation this morning, and he told me a bit about this holiday. (conversation / discussion)
من و هێمن وتووێژێکی خێرامان کرد ئەم بەیانیە، وە کەمێکی پێوتم دەربارەی ئەم پشووە.

8. Everyone who works here should meet one day and have a proper discussion about the future of our organization.
(conversation /discussion).هەموو کەسێک کە لێرە ئیش دەکات پێویستە رۆژێک گفتوگۆیەکی دروست ئەنجامبدات دەربارەی داهاتوی رێکخراوەکەمان.

9. We had dinner at about 7.00 yesterday evening. (last night / yesterday evening) نانی ئێوارەمان خوارد لە کاتژمێر ٧ دوێنێ ئێوارە.

10. I turned off the TV and went to bed at 10.30 last night (last night / yesterday evening)
تەلەفزیۆنەکەم کوژاندەوە و چومە سەر جێگای خەوتن لە کاتژمێر٣٠ : ١٠ شەوی رابردوو

11. I've just read an amazing fact in this guidebook: the population of Greater New York is around 20 million! (fact / information)
راستیەکی سەرسورهێنەرم خوێندەوە لەم رێبەرەدا: ژمارەی دانیشتوانی نیۆرکی مەزن بە نزیکی ٢٠ ملیۆن کەس دەبێت.

12. This guidebook has lots of useful information, advice and suggestions about things to do and places to see in NewYork. (fact / information)

ئەم رێبەرە زانیاری و ئامۆژگاری و پێشنیاری بەسوودی تێدایە دەربارەی ئەو شتانەی کە دەیکەی یان ئەو شوێنانەی کە دەیبینی لە نیۆرک

==

Rebwar Zrar (07508679706)

Rondik Hi, Susie! It's Rondik, and I've just arrived in New York! سڵاو سوسی! من ڕۆندیکم، وە تازە گەیشتمە نیۆرک!

Susie Oh, great! How was your journey? ئۆوو، زۆر باشە! گەشتەکەت چۆن بوو؟

Rondik It was very good. I really enjoyed it. زۆر باش بوو. بەڕاستی چێژم لێبینی.

Susie I can give you some names of places to visit if you like. دەتوانم ناوی هەندێک شوێنت بدەمێ تا سەردانی بکەی ئەگەر حەزت لێیەتی.

Rondik Thanks. That would be very useful. سوپاس. ئەوە زۆر بەسوود دەبێت.

Susie Right Have you got a pen and paper? ئایا قەڵەم و کاغەزت لایە؟

Rondik Just a moment…Ok, I'm ready now. And I wonder if I could ask you one or two questions.
یەک خولەک... باشە، من ئامادەم ئێستا. وە دەمەوێ بپرسم ئایا دەتوانم یەک دوو پرسیارت لێبکەم.

Rondik **Susie** **Fine. How can I help you?** باشە. چۆن دەتوانم یارمەتیت بدەم؟

Rondik Well, first of all, how can I find out what's happening in New York.. باشە، پێش هەموو شتێک، چۆن دەتوانم بزانم کە چی ڕوودەدات لە نیۆرک.

Susie I suggest you buy a magazine called *Time Out*. It tells you everything.. پێشنیارت بۆ دەکەم کە گۆڤارێک بکری بەناوی تایم ئاوت. ئەوە هەموو شتێکت پێدەڵێت.

==

1. At drama school, young *actors* do all sorts of strange *activities* and exercises to help them learn to act well.
لەشانۆی قوتابخانە، ئەکتەرە گەنجەکان هەموو جۆرە چالاکیەکی نامۆ و ڕاهێنان دەکەن کە یارمەتیان دەدات تا بەباشی ڕۆڵ بگێڕن.

2. When tourists first start to explore New York, they often choose to 'get the feel' ofthe city by taking a bus tour
کاتێک گەشتیارەکان سەرەتا دەستیان بە گەڕان لە ناو نیۆرک دەکرد ، زۆربەی جار هەستیان بەجوانی شارەکە دەکرد بە گرتنی پاسی گەشت.

3. Old Tom has lived in a small house on Staten Island all his life . تۆم لە خانویەکی بچوک دەژیا لە ستەیتن ئایلاند بەدرێژایی ژیانی.

4. New York is a great home to music, painting and all the other art. You can seethe work of thousands of artists in museums and many other places around the city.
نیۆرک ماڵێکی مەزنە بۆ مۆسیقا و وێنەکێشان و هەموو هونەرەکانی تر. دەتوانی کاری هەزارەها هونەرمەند ببینی لە مۆزەخانەکان و شوێنەکانی تری شارەکە.

5. That office building is quite new. It was built just four years ago.. بینای ئەو نوسینگەیە زۆر تازەیە. چوار ساڵ لەمەوبەر دروست کراوە

6. When crime first got very bad, the police did not act quickly enough to stop it. But later, their actions gradually made the city a much safer place.
کاتێک تاوانەکان بەرەوە خراپی ڕۆشتن، پۆلیس بەخێرایی کاری نەکرد بۆ وەستانی ئەوە. بەڵام دواتر، کارەکانیان وردە وردە شارەکەی بەرەو ئارامی برد.

7. In recent years, immigration has continued and more and more immigrants have been coming from Asia.
لەم ساڵانەی دواییدا، کۆچکردن بەردەوام بوو وە زۆربەی کۆچبەرەکان لە ئاسیاوە دەهاتن .

8. Broadway's theatres attract thousands of visitors every day, and New York's museums are a big attraction , too.
شانۆیەکانی برۆدوەی سەرنجی هەزارەها گەشتیار ڕادەکێشن ڕۆژانە، وە مۆزەخانەکانی نیۆرکیش شوێنێکی سەرنج ڕاکێشن.

9. This year, there have been more Visitors to New York than ever, and more and more of them are coming on holiday visits.
ئەمساڵ، لە هەموو ساڵێک زیاتر سەردانیکەر هاتوون بۆ نیۆرک، وە زۆربەیان لە کاتی سەردانی پشووەکاندا دێن.

10. The theatre audience goes in through the beautiful main entrance, but the actors enter through a small door at the side of the building.. بینەرانی شانۆ بەم دەروازە جوانە دەچنە ناووەوە، بەڵام ئەکتەرەکان بە دەرگایەکی بچوکدا دەچنە ناو بیناکەوە.

==

1. The plane took off at 7.00 and climbed to 10,500 metres.. فڕۆکەکە کاتژمێر ٧ هەستا وە تا ١٠،٥٠٠ مەتر بەرزبۆوە.

2. I went to the bank and took out some money. چووم بۆ بانک و هەندێک پارەم دەرهێنا.

3. When Kak Eissa takes over the company next year, he will make some big changes.
کاتێک کاک عیسا کۆمپانیاکە دەگرێتە دەست لە ساڵی داهاتوودا، هەندێک گۆڕانکاری گەورە ئەنجام دەدات.

4. It's dangerous to let little Dara play with that knife. I'm going to take it away from him.
مەترسیدارە کە ڕێگابدەی کە دارای بچوک یاری بەو چەقۆیە بکات. بۆیە لێی دووردەخەمەوە.

1. The youth of today have many more chances in life than their parents did.
گەنجەکانی ئەمڕۆ هەلی زیاتریان هەیە لە ژیاندا وەک لە دایک و باوکانیان.
2. There have been economic problems, but things are improving. The economy will soon recover.
کێشەی ئابوری هەبوو، بەڵام ئێستا شتەکان بەرەو باشتر دەچن. باری ئابوری بەم زووانە باشتر دەبێت.
3. These woods are ancient: some of the trees are 600years old.
ئەم دارستانە زۆر کۆنە: هەندێک لە دارەکان تەمەنیان ٦٠٠ ساڵە.
4. Tom, you can't drive your dad's car on the road.You're too young, so it's against the law.
تۆم، تۆ ناتوانی سەیارەی باوکت لێبخوڕی لەسەر ڕێگای گشتی. تۆ زۆر منداڵی، ئەمە دژی یاساییە.
5. If you want to visit China, you have to get a visa in your passport before you go.
ئەگەر دەتەوێت سەردانی چین بکەیت، ئەوا پێویستە ڤیزا لەسەر پاسپۆرتەکەت هەبێت پێش ئەوەی بڕۆی.
6. How many miles is it from here to the next town? چەند میل دوورە لێرەوە بۆ شارۆچکەکەی تر؟
7. I put all my clothes for the trip in this suitcase. هەموو جلەکانم بۆ گەشتەکە لەم جانتایە دادەنێم.
8. The rain has stopped, and the sun has started to shine. بارانەکە وەستا، وە خۆرەکە دەستی کرد بە درەوشانەوە.
9. Most people want to have the liberty to do what they want when they want.
زۆربەی خەڵک دەیانەوێ ئازادیان هەبێ بۆ ئەوەی چیان بوێ بیکەن وە هەرکاتێک کە بیانەوێ.
10. Other areas of the country are very flat, but there are alot of hills in this district.
ناوچەکانی تری وڵاتەکە زۆر تەختن، بەڵام گردی زۆریش هەیە لەم ناوچەیەدا.
11. The security officer was checking everyone's bags. ئەفسەری ئاسایش هەموو جانتاکان دەپشکنێت.
12. Fashion in clothing change a lot. For example, soft colours were popular last year, but now everyone is wearing bright reds and yellows and blues.
مۆدی جل و بەرگ زۆر دەگۆڕێت. بۆ نمونە، ڕەنگە ماتەکان باوبوون ساڵی ڕابردوو، بەڵام ئێستا هەمووکەس ڕەنگی تۆخی سوور و زەرد و شین لەبەردەکا.
13. Before you can travel abroad, you'll have to get a passport. پێش ئەوەی گەشتی دەرەوەی وڵات بکەی، پێویستە پاسپۆرتت هەبێ.

---

1. If you're interested in wildlife, there's a very interesting **documentary** on lions at 7.00.

Unit 2

1 Where should I put the new office calendar? // on that wall, please. Then everyone can see it.
لەکوێ ڕۆژمێرە نوێیەکەی نوسینگەکە هەڵبواسم؟ // لەسەر دیوارەکە، تکایە. تا هەمووان بتوانن ببینن

2 Zara writes a daily diary of everything she does, but I just use mine to note things I have to do.
زارا یادگاری ڕۆژانەی دەنوسێتەوە بۆ هەر شتێک کە دەیکات، بەڵام من تازە هی خۆم بەکاردێنم بۆ ئەو شتانەی کە پێویستە بیانکەم.

3 We've only got a week to finish the project, so we need to work out a very clear work schedule.
تەنها هەفتەیەکمان هەیە تا پرۆژەکە تەواو بکەین، بۆیە پێویستە کارەکانمان ئەنجام بدەین بەگوێرەی خشتەی کارێکی ڕوون .

4 This year's school timetable looks less busy than last year's, but that's because we've got several periods of 'private study' when we can revise for our exams.
خشتەی ئەمساڵی قوتابخانە کەمتر ئاڵۆزترە لە چاو هی پار، ئەمەش لەبەرئەوەیە تا کاتمان هەبێ بۆ خوێندنی تایبەت کاتێک پێداچونەوە دەکەین بۆ تاقیکردنەوەکان.

---

1. A I love burgers! I had five for lunch! حەزم لە هەمبەرگرە. پێنج دانەمان هەیە بۆ نانی نیوەڕۆ!
B If you're not careful, / If you go on like this, you're going to get really fat!
ئەگەر وریا نەبی، / ئەگەر بەم شێوەیە بەردەوام بی، ئەوا تۆ زۆر قەڵەو دەبیت.

2. A I'm going out now to meet my friends. ئێستا دەچمە دەرەوە تا چاوم بە هاوڕێکانم بکەوێت.

B But listen, / Sorry, but you said you were ill thismorning and youcouldn't go to school!

بەڵام گوێبگرە، / ببورە، بەڵام تۆ ووتت کە تۆ نەخۆش بویت ئەم بەیانیە وە نەت توانیوە کە بچی بۆ قوتابخانە.

A Ah, yes, but I'm feeling much better now! ئەها، بەڵێ، بەڵام ئێستا هەست بە باشتر دەکەم.

==

1 Has Dara decided which job totake? //No, he's still trying to make his decision.

ئایا دارا بڕیاری داوە کە چ کارێک وەردەگرێت؟ // نەخێر، هێشتا هەوڵدەدات تا بڕیار بدات.

2 It's a waste of time to sit here doing nothing, and I hate wasted time!

ئەوە تەنها کات بەفیرۆدانە کە لێرە دابنیشین و هیچ نەکەین، وە من ڕقم لە کات بەفیرۆدانە.

3 A university is a large organization, and to work efficiently it has to organize its activities well.

زانکۆ دامەزراوەیەکی گەورەیە، بۆ ئەوەی کاریگەری باشی هەبێت، دەبێت چالاکیەکانی بەباشی ڕێکبخرێت.

4 Kurdistan wants economic development ,and with its many new projects it is developing fast.

کوردستان پێویستی بەگەشەی ئابوورییە، وە بەهۆی پرۆژە نوێکانەوە بەخێرایی گەشە دەکات.

==

Receptionist Big Apple Hostel. How may I help you? هۆستێلی بیگ ئەپڵە. چۆن دەتوانم یارمەتیت بدەم ؟

Stella Oh, hi. I'd like to speak to a guest, please. His name is Azad Qadir. Could you put me through to him?

ئۆ، های. حەزدەکەم قسە لەگەڵ میوانێک بکەم، تکایە. ناوی ئازاد قادرە. دەتوانی پەیوەندیەکەی پێبگەیەنی ؟

Receptionist I'm afraid we don't have phones in the guests' rooms. But wait, I know the person you mean, and I can see him now in the entrance hall.

بەداخەوە ئێمە تەلەفۆنمان نیە لە ژووری میوانەکان. بەڵام چاوەڕێبکە، من ئەو کەسە دەناسم کە تۆ مەبەستتە، وە ئێستا دەتوانم ببینیم لای هۆڵی دەروازەکە.

Stella Oh, great! ئۆ، باشە!

Receptionist could you hold for a moment? دەتوانی چاوەڕێبکەی بۆ ماوەی یەک خولەک؟

Stella Of course. بێگومان.

Receptionist I'll call him over to the phone Er, what name is it? ئێستا بانگی دەکەم بۆ لای تەلەفۆنەکە... ناوی چی بوو؟

Stella Stella Farrant. ستێلا فرانت

Receptionist Mr Qadir! Mr Qadir! Phone for you! کاک قادر! کاک قادر ! تەلەفۆنت لەگەڵە

==

1. The US population was just a few million in 1800, but immigration rose rapidly during the following century and immigrants started coming from many other parts of the world.

دانیشتوانی ئەمریکا تەنها چەند ملیۆنێک بوون لەساڵی ١٨٠٠، بەڵام کۆچکردن بەخێرایی گەشەی سەند لەسەدەکانی دواتردا وە کۆچبەرەکان لە زۆربەی بەشەکانی دونیادا ڕویان تێکرد.

2. How often do you practice your singing? // I go to singing practice three times a week.

چەند جار مەشق دەکەی بۆ گۆرانی ووتن ؟ // دەچمە مەشقی گۆرانی ووتن ٣ جار لە هەفتەیەکدا.

3. We used to go into the woods to find trees that had fallen and bring back wood for our fire.

ئێمە ڕاهاتبوین کە بچینە دارستان و ئەو دارانە بدۆزینەوە کە شکاو کەوتون وە دارەکانمان دەهێنایەوە بۆ ئاگردانەکە.

4. My uncle works for a publisher, and my cousin hopes to get a job in publishing , too.

مامم کاردەکات بۆ دەزگای پەخش، وە ئامۆزاکەشم هیواخوازە کە کاری دەست بکەوێت لە لەبواری پەخشکردن.

5. Why have you written TRAVEL on your plan for next summer? / Because I'm planning to travel round the world then!

بۆچی نوسیوتە گەشت لە پلانەکەتدا بۆ هاوینی داهاتوو؟ / لەبەرئەوەی پلانم داناوە بۆ گەشتکردن بەدەوری جیهاندا.

6. I'm going to do some revision for our history test tonight, and then I'm going to revise for our biology test tomorrow night.

ئەمشەو، هەندێک پێداچوونەوە دەکەم بۆ تاقیکردنەوەی مێژوو، وە دواتر پێداچوونەوە دەکەم بۆ تاقیکردنەوەی زیندەوەرزانی سبەینێ شەو.

----

1. A I heard about the fire. Are you and little Nian safe? بیستم دەربارەی ئاگر کەوتنەوەکە. ئایا تۆ و نیانی بچوک سەلامەتن؟

B Yes, we all got out safely, Mum. But we've lost everything. بەڵێ هەموومان بە سەلامەتی دەرچوین، دایکە. بەڵام هەموو شتێکمان لەدەستدا.

C That's not important. Your safety is the only really important thing. ئەوە گرنگ نیە. سەلامەتیتان تاکە شتی گرنگە.

Rebwar Zrar (07508679706)

2. A Here are Dlovan Gharib's personal details. ئەوە زانیاری کەسی دلۆڤان غەریبە.

B Thanks but tell me, what sort of person is he? سوپاس بەڵام پێمبڵێ چ جۆرە کەسێکە؟

A Speaking personally, I think he's the right man for the job, but you should decide for yourself when you interview him

بەتایبەت قسەت بۆ بکەم، پێم وایە کەسێکی گونجاوە بۆ ئەو ئیشە، بەڵام تۆ خۆت پێویستە بڕیاربدەی کە کەی چاوپێکەوتنی لەگەڵ دەکەی.

3. A Have you noticed any difference nowthat Layla has been away at university for a year?

ئایا تا ئێستا تێبینی هیچ جیاوازیەکت کردووە کە لەیلا ساڵێکە دورکەوتۆتەوە لە زانکۆ؟

B Oh, yes! She thinks and talks very differently now. She's really a different person!

ئۆو، بەڵێ! ئێستا بیرکردنەوە و قسەکردنی جیاوازە. بەڕاستی کەسێکی جیاوازە ئێستا.

==

Unit 3

1. Haval always loved looking at plants and animals when he was small. Now, biology is his best subject at school, and he wants to study at university to become a biologist.

هەڤاڵ هەمیشە حەزی کردوە سەیری ڕووەک و ئاژەڵ بکات کاتێک بچوک بوو. ئێستا، زیندەزانی باشترین وانەیەتی لە قوتابخانە، وە دەیەوێت لە زانکۆ بخوێنێ تاکو ببێت بە زیندەزان.

2. The ancient city was located at the southern end of the lake, and you can easily see its exact location from the large mound that still stands there.

شارە دێرینەکە دەکەوێتە باشوری دەریاچەکە، وە دەتوانی بە ئاسانی شوێنەکەی ببینی لەسەر گردە گەورەکەوە کە لەوێیە.

3. Have preparations for the project started yet? // Yes, we're preparing to start work next month.

ئایا هێشتا ئامادەکاریەکان بۆ پرۆژەکە دەستی پێکردووە؟// بەڵێ، ئامادەکاری دەکەین تاکو دەست بەئیش بکەین لە مانگی داهاتوو.

4. The Great Pyramid of Khufu took over 20 yearsto construct, and thousands of men worked – and even sometimes died – to make its construction possible.

هەرەمە گەورەکەی خوفۆ ٢٠ ساڵی خایاند تا دروستیان کرد، وە هەزارەها کەس ئیشیان لێی کردوە- تەنانەت هەندێک جار لێشی مردون – تا دروستکردنی هەرەمەکە بەدی بهێنن.

==

1. Thank you for a wonderful meal. It was delicious! سوپاس بۆ ئەم ژەمە خواردنە ناوازەیە. بەتام بوو.
2. The ancient city covers an area of 2.5 square kilometres. شارە دێرینەکە ڕووبەری ٢.٥ کیلۆمەتر دووجای گرتووە.
3. Islam, Christianity and Buddhism are all religions that were spread by the Silk Road.
ئیسلام، مەسیحی و بودیزم هەموویان ئاینن کە بەهۆی ڕێگای ئاوریشمی بڵاوبونەتەوە.
4. I suddenly saw a bright light in the night sky, and it was triangular in shape.
لەناکاو تیشکێکی درەوشاوەم بینی لە ئاسماندا، کە سێگۆشە بوو لە شێوەدا.
5. We do not yet know what secrets are buried deep in the ground. ئێمە هێشتا نازانین کە چ نهێنیەک شاردراوەتەوە لە ژێر زەویەکەدا

==

Unit 4

1. The New York Times is a daily newspaper, and you will find it in the shops every day, early in the morning.

نیویۆرک تایمز ڕۆژنامەیەکی ڕۆژانەیە، دەستت دەکەوێ لە دوکانەکاندا هەموو ڕۆژێک بەیانیان زوو.

2. International leaders are meeting to discuss the problems of climate change. However, they do not agree about very much, and their discussions are going to take a long time.

سەرکردە جیهانیەکان کۆدەبنەوە تا گفتوگۆ بکەن لەسەر کێشەکانی گۆڕانی ئاو و هەوا. هەرچەندە، کە زۆر کۆک نین، وە گفتوگۆکانیان زۆر دەخایەنێت.

Rebwar Zrar (07508679706)

3. If you are a tourist in New York,there are lots of different sight-seeing tours that you can join to see the city.

ئەگەر تۆ گەشتیاری لە نیۆرک، چەندەها گەشتی جیاواز هەیە بۆ بینینی دیمەنەکانی شار کە دەتوانی پەیوەندیان پێوەبکەی بۆ بینینی شارەکە.

4. Are you interested in this programme? // No, it isn't very interesting. Let's turnoff the TV.

ئایا گرنگی دەدەی بەم پرۆگرامە؟ // نەخێر، ئەوە زۆر گرنگ نیە. با تەلەفزیۆنەکە بکوژێنینەوە.

==

1. When Tara heard the noise outside, she stopped speaking and turned around. (end / stop)

کاتێک تارا گوێی لە ژاوەژاوەکە بوو لە دەرەوە، قسەکانی وەستاند و ئاوڕی دایەوە.

2. Tara ended her talk by saying, 'That's all I have to say. Thanks for listening.'(end / stop)

تارا کۆتایی بە قسەکانی هێنا و ووتی، 'ئەوە هەموو شتێک بوو کە پێویست بوو بیڵێم. سوپاس بۆ گوێگرتنتان.'

3. The new leader of the government gave a great speech that made the whole country feel he was the right man for the job.(lecture / speech)

سەرۆکی نوێی حکومەت وتارێکی مەزنیدا کە وای لە خەڵکی وڵاتەکەی کرد وا هەستبکەن کە پیاوێکی گونجاوە بۆ کارەکەی

4. I always write out my lecture notes as soon as possible to make sure I've understood all the important information.(lecture / speech)

من هەمیشە تێبینی وانەکانم دەنوسمەوە تاکو دڵنیابمەوە لە تێگەیشتنی زانیاریە گرنگەکان.

5. I was nervous about the exam, butI thought I would probably do well enough.(frightened / nervous)

من پەشۆکاوبووم سەبارەت بە تاقیکردنەوەکە، بەڵام پێم وایە لەوانەیە باش بم.

6. When the lion ran straight towards me, I was suddenly really frightened! (frightened / nervous)

کاتێک شێرەکە بەرەو ڕوی من ڕایکرد، من لەناکاو زۆر ترسام.

7. Astronauts on the International Space Station have wonderful views of the Earth. (sight / view)

فەلەکناسەکان لە وێستگەی نێودەوڵەتی بۆشایی ئاسمان دیمەنێکی جوانی زەوی دەبینن.

8. We don't have time to visit many of the tourist sights of Washington, but we'll certainly make sure we see the White House. (sight / view)

کاتمان نەبوو تا سەردانی دیمەنە گەشتیارەکانی واشنتۆن بکەین، بەڵام بەدڵنیاییەوە کۆشکی سپی دەبینین.

9. Karwan is over two metres tall now, and he's getting really good at basketball! (high / tall)

کاروان زیاتر لە ٢ مەتر بەرزترە، وە زۆر باش دەبێت لە یاری باسکەدا.

10. He's got the highest number of points of anyone in the team so far this year. (high / tall)

بەرزترین ژمارەی خاڵی بەدەست هێناوە تا ئێستا لەهەر کەسێک زیاتر لە تیمەکە.

11. We discussed our plans for a long time, and in the end we decided to travel west. (at the end / in the end)

بۆماوەیەکی دورو درێژ گفتوگۆمان لەسەر پلانەکانمان کردوە، وە لە کۆتاییدا بریارماندا کە گەشت بکەین بەرەو ڕۆژئاوا.

12. At the end of the day, we stopped by a stream, cooked dinner and went to sleep. (at the end / in the end)

لەکۆتایی ڕۆژەکەدا، لەلای جەگەیەک وەستاین، نانی ئێوارەمان لێنا وە ڕۆیشتین بۆ خەوتن

==

Unit 5

1. Tony is a very active person with lots of energy, whereas Theo is quite passive: he's happy to sit in front of the TV all day!

تۆنی کەسێکی زۆر چالاکە و وزەی زۆری هەئە، بەلام ثیۆ زۆر ناچالاکە: حەزدەکات بەدرێژایی ڕۆژ بەرامبەر تەلەفزیۆن دانیشێت.

2. A lot of animals disappear in the coldest months and then appear again when spring comes.

زۆربەی ئاژەڵان ون دەبن لە ساردترین مانگەکاندا وە دواتر دەردەکەونەوە لە بەهاردا.

3. I come from a small village in a rural area,so life in an urban environment like New York was very strange at first.

من لە گوندێکی بچوکەوە هاتووم لە ناوچەیەکی گوندنشین، بۆیە ژیان لە ناوچەیەکی شارنشینی وەک نیۆرک زۆر نامۆیە لە سەرەتادا.

Rebwar Zrar (07508679706)

4. We need fresh water to drink. If we drink this salt water, it'll just make us more thirsty.
ئێمە پێویستمان بە ئاوی سازگارە بۆ خواردنەوە. ئەگەر ئەم ئاوە سوێرە بخۆینەوە، ئەوا زیاتر تینو دەبین.

5. I love this beautiful beach, where the land and the sea meet. من حەزم لەم کەنار دەریا جوانەیە، ئەو شوێنەی کە وشکانی و دەریا بە یەکدەگەن.

6. River levels used to be high, but a lot of water is taken for irrigation now, and water levels are often very low.
ئاستی ئاوی ڕووبارەکان جاران زۆر بەرزبوو، بەڵام ئاوێکی زۆری لێوەردەگیرێت بۆ ئاودێری، بۆیە ئاستی ئاوەکە زۆرجا زۆر نزمە.

7. Parts of southern Europe are often quite warm in winter, but northern Europe gets very cold.
بەشەکانی باشووری ئەوروپا تۆزێک گەرمن لە زستاندا، بەڵام بەشەکانی باکووری ئەوروپا زۆر ساردن.

==

1. New York has a population that is still growing. (people خەڵک / population دانیشتوان). ژمارەی دانیشتوانی نیۆرک هێشتا هەر لە گەشەکردن دایە.

2. Many of the people who work in New York travel in from outside. (people خەڵک/population دانیشتوان)
زۆربەی ئەو خەڵکانەی کە لەنیۆرک کاردەکەن لەدەرەوە دێنە ناو نیۆرک.

3. Uncle Dara is getting old. He must be over 65 now. (ancient کۆن / old پیر). مامە دارا پیرە. بەدڵنیاییەوە لە ئێستادا تەمەنی لە ٦٥ ساڵ زیاترە

4. This piece of jewellery was made in ancient Egypt – about 3,000 years ago. (ancient کۆن / old پیر)
ئەم پارچە خشڵە لە میسری کۆن دروستکراوە- بە نزیکەیی ٣٠٠٠ ساڵ لەمەوبەر.

5. These packets contain tea and coffee. (consist of پێکدێت / contain تێیدایە) ئەم پاکەتانە چاو و قاوەیان تێدایە.

6. Lunch today will consist of burgers, eggs, tomatoes and chips. (consist of پێکدێت / contain تێیدایە)
نانی نیوەڕۆی ئەمڕۆ پێک دێت لە هەمبەرگر، هێلکە، تەماتە و جبس.

7. Havel isn't rich, but he makes enough money to feed his family. (eat دەخوات / feed بەخێودەکات)
هەڤاڵ دەوڵەمەند نیە، بەڵام ئەوەندە پارە پەیدا دەکات کە خێزانەکەی پێ بەخێوبکات.

8. That was delicious, but I couldn't eat any more. I'm full! (eat دەخوات / feed بەخێودەکات)ئەوە بەتام بوو. بەڵام نەمتوانی لەوە زیاتر بخۆم.من تێرم

9. All the land from here to those hills belongs to one farmer. (ground سەرزەوی / land زەوی کەسێک)
هەموو ئەم زەوییە لێرەوە بۆلای ئەو گردانە هی یەک جوتیارە.

10. Chinar fell off the wall and flit the ground really hard, and she broke her arm. (ground سەرزەوی / land زەوی کەسێک)
چنار لەسەر دیوارەکە کەوتە خوارەوە و بەتوندی بە زەوییەکە کەوت، وە قۆڵی شکا.

11. There are three houses on this side of the road, and I live in the middle one. (medium مامناوەند / middle ناوەڕاست)
لەم لایەی ڕێگاکە سێ خانوی لێیە، من لە خانوی ناوەڕاستدا دەژیم.

12. We've got this sweater in small, medium and large sizes. Whichwould you like? (medium مامناوەند / middle ناوەڕاست)
ئەم بلوزەمان هەیە بە قیاسی بچوک، مامناوەند و گەورە. کامیانت بەدڵە؟

13. The apples are ready, and the farmer is picking them.(picking لێکردنەوە/ taking دەیبات).سێوەکان ئامادەن. جوتیارەکە لێیان دەکاتەوە.

14. The goats are taking apples from the box. Stop them!(picking لێکردنەوە/ taking دەیبات)بزنەکان وا سێوەکان دەبەن لە سندوقەکەدا.بیان وەستێنە

---

1. The drought that kept happening in the1930s was a disaster for millions of American farmers.
وشکە ساڵیەکەی ساڵی ١٩٣٠ یەکان کارەسات بوو بۆ ملیۆنان جوتیاری ئەمەریکی.

2. Mountains, rivers, oceans, plants and animals are all part of nature.
شاخەکان، ڕوبارەکان، زەریاکان، ڕووەکان و گیانەوەران هەموویان بەشێکن لە سروشت.

3. Thousands of animals feed onopen grassland in central Asia.
هەزارەها ئاژەڵ لەسەر سەوزایەکی فراوان دەلەوەڕێن لە ئاسیای ناوەڕاست.

4. Many scientists believe that hydroponics will be the best way to feed the world's rising human population.
زۆربەی زاناکان باوەڕیان وایە کە هایدرۆپۆنیک باشترین ڕێگایە بۆ دابینکردنی خۆراکی دانیشتوانی جیهان کاتێک دانیشتوان بەرزدەبێتەوە.

Rebwar Zrar (07508679706)

5. Asia has many great rivers – theTigris and the Euphrates, **for instance**.
ئاسیا چەندین ڕوباری گەورەی تێدایە – **بۆ نمونە**، وەک دیجلە و فورات.

6. About 13% of productive land – just over an **eighth** of the total – is used for farming.
نزیکە ١٣% زەوی بەرهەمهێن کە دەکاتە یەک لەسەر **هەشتی** هەمووی – بۆ کشتوکاڵ بەکاردێت.

7. Scientists can add **genes** that help plants resist disease.
زاناکان دەتوانن **جین** زیادبکەن کە یارمەتی ڕووەکان بدەن کە بەرگەی نەخۆشی بگرن.

8. A very high **percentage** of all water – 97.2% to be exact – is contained in the world's oceans.
ڕێژەیەکی سەدی بەرزی هەموو ئاوی سەرزەوی – کە دەکاتە لە ٩٧.٢% – کە زەریاکانیشی لەگەڵە

9. In some parts of the world, there is **intensive** farming, with two or even three crops per year.
لە هەندێک شوێنی جیهاندا، کشتوکاڵی **چڕ** هەیە، کە دوو یان سێ جۆر دانەوێڵە دەچێنرێ لەساڵێکدا.

10. In US national parks like Yellowstone, wildlife is and will continue to be protected **forever**.
لە پارکە نیشتمانەکانی ئەمریکا وەک یەلۆستۆن،ژیانی کێوی پارێزراوە و دەپارێزرێ **بۆ هەتاهەتایە**.

11. I need more **furniture** I've only got a small table and an old chair!
پێویستم بە **کەل و پەلی ناوماڵ** زیاترە، تەنها مێزێکی بچوک و کورسیەکی کۆنم هەیە.

12. The weather and all the other systems of the **natural** world are very complicated.
کەش و هەوا و هەموو سیستەمەکانی تری جیهانی **سروشتی** زۆر ئاڵۆزن.

13. Farmer Peter Wade makes money from crops, but part of his **income** also comes from his animals.
جوتیار پیتەر وەید پارە پەیدا دەکات لەڕێگای دەغڵ و دان، بەڵام بەشێکی **داهاتەکەی** لە ئاژەڵەکانیەوە دەستدەکەوێ.

14. Forests and woodland cover justover three **tenths** of all productive land – 32% to be exact.
دارستانەکان سێ لەسەر **دە**ی زەوی بەرهەمهێنەکان پێک دێنن- کە دەهگاتە ٣٢% بەتەواوی.

15. Earth has a huge amount of water, but the amount that we actually use is very **limited**.
زەوی بڕێکی ئاوی زۆری تێدایە، بەڵام ئەو بڕەی کە بەکاری دێنین زۆر **سنوردارە**.

16. This land has lost all its nutrients: it's **useless** for growing anything.
ئەم خاکە هەموو مادە خۆراکیەکانی لەدەستداوە: کە **بێسوودە** بۆ گەشەکردنی هەرشتێک.

17. This huge greenhouse **contains** over a million tomato plants.
ئەو خانووە پلاستیکە گەورەیە زیاتر لە ملیۆنێک ڕووەکی تەماتەی **تێدایە**.

18. The land is very low along the coast, and this area of **wetland** is home to many sorts of wildlife.
زەویەکە زۆر نزمە بەدرێژایی کەنار دەریاکە، وە ئەم **زەلکاوە** شوێنی چەندین جۆر لە ژیانی کێویە

Unit 6

1. Bell is **seen as / regarded as** one of the great inventors of the 19th century.
بێڵ وەکو یەکێک لە گەورەترین داهێنەرەکانی سەدەی نۆزدە **دەبینرێ**.

2. Dara didn't want any money: he did the job **for nothing / for free** .
دارا هیچ پارەیەکی ناوێت:ئەو **بە بێبەرامبەر** کار دەکات.

3. Let me finish counting: 90 … 95 … 96 … 96.50. Wow! I've got **nearly/almost** £100.
با ژماردنەکە تەواو بکەم: ٩٠ .. ٩٥ .. ٩٦.٥٠ . واو ! خەریکە بگەمە ١٠٠ پاوەند.

4. The Pacific is **enormous / huge**. It's farbigger than any of the world's other oceans.
زەریای هێمن **زۆر گەورەیە**. ئەو گەورەترە لە هەموو زەریاکانی جیهان.

5. We can get information from several sources. **For instance/for example** we can use the internet.
دەتوانین زانیاریمان دەستبکەوێت لە چەندین سەرچاوەوە. **بۆ نمونە**، دەتوانین ئەنتەرنێت بەکاربێنین.

Rebwar Zrar (07508679706)

6. Tony is a good friend, **although/though** I must say he sometimes acts very strangely.
تۆنی هاوڕێیەکی باشە، **لەگەڵ ئەوەشدا** پێویستە بڵێم هەندێک جار هەڵسوکەوتی زۆر سەیرە.

7. As soon as the earthquake had stopped, news teams started **sending/transmitting** reports and pictures round the world.
هەرکە بومەلەرزەکە تەواو بوو، تیمی هەواڵ دەستی کرد بە **ناردنی** ڕاپۆرت و وێنە بۆ سەرتاسەری جیهان.

8. I'm **sure/certain** Ako will do well in the school play. He's a great actor!
من **دڵنیام** ئاکۆ لە شانۆی قوتابخانە باش دەبێ. ئەو ئەکتەرێکی مەزنە.

==

1 We worked hard to stop the old boat from going down, but it was all **for nothing**. It finally filled with water and sank like a stone.
ئێمە کارێکی زۆرمان کرد بۆ ئەوەی بەلەمە کۆنەکە بوستێنین لە نقوم بوون، بەڵام هەمووی **بەبەلاش بوو**. لەکۆتاییدا پڕبوو لە ئاو و نقوم بوو وەکو بەردێک.

2. I'm not going to email my cousin. I'm going to **send** him a letter by post.
من بەنیازنیم ئیمێل بنێرم بۆ ئامۆزاکەم. نامەیەکی بۆ **دەنێرم** بە پۆست.

3. Could you do something for me? // **Sure**. Just say what you want me to do.
دەتوانی شتێکم بۆ بکەی؟ // **بەدڵنیاییەوە**. تەنها بڵێ دەتەوێ چیت بۆ بکەم.

==

1. Havel is a **student,** and he is **studying** at university. His subject is business **studies.**
هەڤاڵ **خوێندکارە**، وە ئەو لە زانکۆ **دەخوێنێت**. بابەتەکەی **خوێندنی** بازرگانییە.

2. Chinar sometimes helps to **teach** the children in Grade 1, and it's easy to see that she's a natural **teacher**. She really should make **teaching** her career.
چنار هەندێک جار یارمەتیدەرە بۆ **فێرکردنی** منداڵانی پۆلی ١، وە بە ئاسانی دیارە کە ئەو **مامۆستایە** بەسروشتی خۆی. ئەو پێویستە **مامۆستایەتی** بکاتە پیشەی خۆی.

3. Bell was a great **inventor**, and he **invented** many things. However, his greatest **invention** was certainly the telephone.
بێڵ **داهێنەرێکی** مەزن بووە، وە زۆر شتی **داهێنا**. وە مەزنترین **داهێنانی** بەدڵنیاییەوە داهێنانی تەلەفۆن بووە.

4. Walt Disney was the **creator** of many famous cartoons. For example, he **created** Mickey Mouse very early in his career, in the 1930s. Although Disney went on to produce many other films, Mickey Mouse remained perhaps his most famous **creation**.
واڵت دیزنی **دروستکەری** زۆرێک لە فلیم کارتۆنە بەناوبانگەکان بووە. بۆنموونە، میکی ماوسی **دروستکردووە** لەسەرەتای کارکردنی لەساڵی ١٩٣٠ یەکان.
لەگەڵ ئەوەدا، دیزنی بەردەوام بووە لەبەرهەمهێنانی چەندەها فلیمی تر، بەڵام میکی ماوس وەکو بەناوبانگترین **دروستکراوەکانی** ماوەتەوە

Rebwar Zrar (07508679706)